Ko apmeklēt rudenī? Interreg projektu rezultāti

Aiz loga ir apmācies un auksts, bet Tu aizdomājies – kā pavadīt brīvo laiku? Interreg programmu ietvaros tiek īstenoti simtiem projektu, šajā rakstā ir apkopoti daži projektu rezultāti, kur aizbraukt ekskursijā, vai kur pavadīt laiku ar ģimeni vai draugiem.

> **1. Bīriņu Pils ūdenstornis**

Ja Tev interesē industriālais mantojums, būtu aizraujoši apmeklēt Bīriņu muižas ūdenstorni. Tas ir Baltijā vienīgais muižas centra ūdenstornis ar atjaunotu, vēl joprojām darbojošos vēja rotoru un apmeklētājiem pieejamām iekštelpām ar interesantu ekspozīciju. Ūdenstornī ir iespējams apskatīt veco mūrēto aku, ūdenstorņa modeli, ūdens skaņas un gaismas telpu, kā arī iepazīties ar vēstures aprakstu, pabūt bijušajā ūdens tvertnē un uzkāpt uz torņa jumta, lai aplūkotu vēja rotoru un apkārtni.

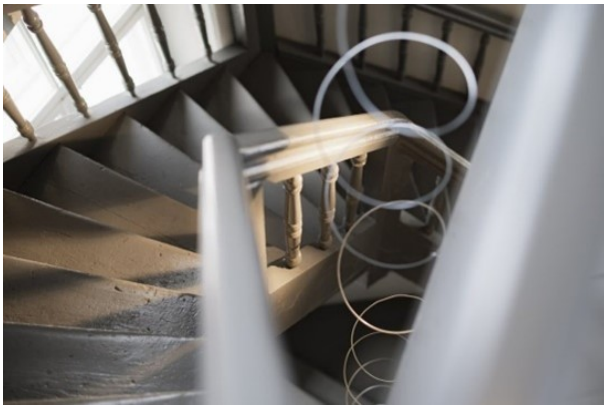
Bīriņu muižas tornis izbūvēts galvenajā pils pagalmā netālu no pils ēkas, kas pēc Rīgas arhitekta Fridriha Vilhelma Hesa projekta uzcelta no 1857. – 1860. gadam. Saskaņā ar vēsturiskajiem datiem, muižas īpašnieks Augusts Pistolkorss 1863. gadā izveidojis skaistu, no ķieģeļiem mūrētu aku, kas bijusi 14,91 metrus dziļa ar ūdensvadu uz muižas virtuvi. Lai uzlabotu un vienkāršotu ūdens piegādi, virs akas ap 1872. gadu izbūvēts Ūdenstornis. Tā ar vēja palīdzību varēja pumpēt no akas ūdeni un novadīt uz pili un citām muižas centra ēkām.

Projekts “Industriālais mantojums’’ ir ticis realizēts Interreg Igaunijas - Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2014. - 2020. gadam ietvaros. Projekta mērķis ir atdzīvināt industriālo mantojumu tūrisma attīstība.

Uzzini vairāk: **https://www.birinupils.lv/lv/pakalpojumi/ekskursijas/udenstornis**

Aplūko virtuālo tūri: **https://industrialheritage.travel/lv/objects/birinu-udenstornis/53**

> **2. Adatu tornis**

Šogad Kuldīgas pilsēta tika iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā. Kuldīgas plašajā kultūrvēsturiskajā mantojumā ir arī iespējams apskatīt industriālo mantojumu. Kuldīgā iespējams apmeklēt kādreizējo telegrāfa torni, kur ar Interreg Igaunijas-Latvijas sadarbības programmas 2014.-2020.gadam atbalstu ir izveidota industriālā mantojuma ekspozīcija par adatu. 1854. gadā tika dibināta Kuldīgas fabrika „Meteors", kura bija vienīgā adatu fabrika Krievijas impērijā. Bez tās darinājumiem nevarēja iztikt plašajā impērijā!

Uzzini vairāk: **https://visitkuldiga.com/kulturvietas/muzeji-un-ekspozicijas/kuldigas-adatu-tornis/**

3. Pārventas pastaigu taka

Vai Tev patīk aktīvi pavadīt brīvo laiku? Aicinām izbaudīt dabas skaistumu Kuldīgā, doties pastaigā gar Ventu var gan vasarā, gan arī aukstākā laikā. Ventas upes labajā krastā pie senā ķieģeļu tilta atrodas Pārventas pastaigu taka. Vienā virzienā taka ir 370m gara, bet kopējais takas garums ir 750m. Taka tika iekārtota ar Interreg V-A Latvijas-Lietuvas sadarbības programmas 2014.-2020.gadam atbalstu. Tā ir vislabāk piemērota kājāmgājējiem, ir iespējams piesēst un ieturēt nelielu pikniku. Pastaigas laikā paveras skaists un plašs skats pāri Ventas upei uz Kuldīgas vecpilsētu, Alekšupītes ūdenskritumu, Pils dzirnavām un seno ķieģeļu tiltu pār Ventu.

Uzzini vairāk par takām Kuldīgā: **https://visitkuldiga.com/aktivitate/pastaigu-takas/parventas-pastaigu-taka-kuldiga/**

4. Kuldīgas restaurācijas centrs

Vai Tev interesē restaurācijas process? Laikam ejot uz priekšu, restaurācija kļūst vēl nozīmīgāka. Kuldīgas restaurācijas centra mērķis ir nodrošināt Kuldīgas vecpilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma autentiskuma saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Centrā ir izveidota kokapstrādes restaurācijas darbnīca, kurā apmeklētāji var vērot restaurācijas procesu, kura pamatā ir tradicionālās ēku atjaunošanas metodes.

Centra telpas tika labiekārtotas ar Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014. -2020. gadam finansiālo atbalstu. Centrā ir iekārtota izglītības telpa, kurā izvietoti informatīvi stendi. Izmanto iespēju izpētīt centra atjaunotos objektus pirms un pēc restaurācijas, ka arī iepazīt seno kokapstrādes darbarīku kolekciju!

Uzzini vairāk: **https://visitkuldiga.com/kulturvietas/arhitektura/kuldigas-restauracijas-centrs/?lang=lv**

Seko līdzi centra aktualitātēm: **https://www.facebook.com/kuldigasrestauracijascentrs/**

5. 630 verstis pilnas sajūtām/ Sajūtu verstis

Projekta “630 verstis pilnas sajūtām/ Sajūtu verstis” mērķis ir radīt jaunu tūrisma piedāvājumu. Aicinām Alūksnē apmeklēt Alūksnes Jauno pili, apskatīt Fortepiano un Ērģeļu istabas sienu un griestu gleznojumus, kā arī Alūksnes muzejā izbaudīt Jaunās pils telpu interjerus.

Ja vēlies doties ceļojumā, bet nevēlies iziet no mājas, apskati projekta ietvaros izstrādātās virtuālās tūres!

Lūznavas muiža: **https://www.theasys.io/viewer/C5DV2zcJZWbRXX7f7ZcMifxXOS6IIc/**

Litenes muižas kungu māja:
https://my.matterport.com/show/?m=iAeE5tPiVYc&fbclid=IwAR3RBQkF8rj7HzTaCIMRTTqBNDsoVbuNhuym42Hocr8Yq5ahBUCrEM9cH_4

Stāmerienas pils:
https://my.matterport.com/show/?m=xUojnYqg8tT&fbclid=IwAR2x9GPwzzTlP91eZsAsT7Po1paSj4G18rvhGhGM2O0udsGNTaWJRVbHL0Q

Mobilā aplikācija tūrisma maršrutam:
https://play.google.com/store/apps/details?id=com.wayapp.tour_of_feelings_android

Tūrisma maršruta interaktīvā karte: **https://active.kartes.lv/?lpma&lv**

Uzzini vairāk: **https://www.zemgale.lv/lv/geologiskie-un-geomorfologiskie-turisma-objekti**

Projektā “Sajūtu pilnas verstis Austrumlatvijā 2”, kas tiks realizēts līdz 31.12.2023., tiks papildināts maršruta “Sajūtu verstis/ Versts of Feelings” tūrisma piedāvājums piecos svarīgākajos tūrisma maršruta *Versts of Feelings* objektos: Alūksnes Jaunā pils un muižas parks, Litenes muiža un parks, Preiļu muižas komplekss un parks, Lūznavas muižas komplekss, Krāslavas pils komplekss.

6. Ģeovietas Zemgalē un Ziemeļlietuvā

Ja vēlies izbraukt no pilsētas, doties piedzīvojumā vai sevi izaicināt, dodies dabā ar projekta “GEOTOUR” ietvaros **izstrādāto tūrisma maršrutu un brošūru**, kurā ietverti 120 dabas objekti. Sekojot maršrutam, apmeklē Skaistkalnes karsta kritenes Bauskas novadā un teiksmaino Staburagu Aizkraukles novadā, kā arī Lietuvas garāko un iespaidīgāko Žagares osi. Projekts tika realizēts Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros.

Uzzini vairāk: **https://www.zemgale.lv/lv/geologiskie-un-geomorfologiskie-turisma-objekti**

7. Zemgales upju ainavas

Iedomājies Zemgales koptos laukus ar plašu skatu tālumā, līdzenu virsmu un blīvu upju tīklu ar gleznainām ielejām un smilšainiem pacēlumiem. Projekta "Zaļās infrastruktūras uzlabošana zemienes upju ainavā" mērķis bija uzlabot upju veidoto zaļo infrastruktūru. Projekts tika realizēts Interreg V-A Latvijas – Lietuvas programmas 2014.-2020. gadam ietvaros. Apmeklē Mežotnes arheoloģisko kompleksu Rundāles novadā, seko gājēju takai uz Vīna kalnu. Baudi dabu Bauskas novada Mūsas un Mēmeles upju apkārtnē, un Jelgavas Svētes upes apkārtnē.

Uzzini vairāk: **https://2014-2020.latlit.eu/lli-291-enhancement-of-green-infrastructure-in-the-landscape-of-lowland-rivers-engrave-2/**

8. Baltu ceļš

Projekts "Baltu ceļš" tika realizēts Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014. – 2020.gadam ietvaros. 2023. gadā tika izstrādāts Tūrisma ceļvedis "Zemgaļi", kur ir iekļauti vairāk nekā 100 interesantākie, vērtīgākie un jaunākie Lietuvas un Latvijas Zemgales teritorijā esoši objekti, kas ir saistīti ar baltu pagātni un tagadni, kultūras mantojumu un tā izpausmēm mūsdienās.

Tūrisma ceļvedis.

Uzzini vairāk:
https://www.zemgale.lv/lv/baltu-cels?fbclid=IwAR0e4jRzy2QoBo9Eb-Eq6j6fZuZYqiir2fbHxunFLbrNyL0aMkpArrGb-FE

9. Aizkraukles novads

Vai zini, ko ir iespējams apmeklēt Aizkraukles novadā? Projekts “Dzīve pie upēm: tūrisma produktu attīstība, balstoties uz seno un mūsdienu Baltijas valstu vēsturi” tika īstenots Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014. – 2020. gadam ietvaros.

Projekta ietvaros iespējams apmeklēt:

Laivu piestātne Koknesē, kas ir populārs tūrisma un ūdens sporta aktivitāšu punkts vienā no skaistākajām vietām Latvijā Daugavas krastā netālu no Koknese pilsdrupām. Piestātne nodrošina tūrisma transportlīdzekļu kustību un viesu uzņemšanu, kā arī starptautisku makšķerēšanas sacensību īstenošanu. Piestātnes izveide sasniedz projekta mērķi - veicināt tūrisma attīstību, kas balstīta uz vēsturisko, dabas un kultūras mantojumu, kas saistīts ar dzīvi pie upēm.

Piestātnes atklāšanas pasākums: **https://www.aizkraukle.lv/lv/jaunums/koknese-atklata-laivu-piestatne**

Sabiedriskā tualete ar nodrošinātu vides pieejamību un mazuļu pārtinamo galdu, kas ir svarīgs infrastruktūras objekts tik apmeklētā tūrisma punktā un ir pieejams arī personām ar īpašām vajadzībām. Tualete : **https://www.aizkraukle.lv/lv/jaunums/pie-kokneses-estrades-bus-labiericibas**

Desmit **jaunas nojumes** izveidotas Staburagā un Secē - atpūtas vietās pie Daugavas.

https://www.aizkraukle.lv/lv/jaunums/daugavas-krasta-sece-un-staburaga-ierikotas-atputas-nojumes

Digitālie info stendi ar 3D video un foto materiāliem izvietoti vairākos Tūrisma centros, kur pieejama informācija par Daugavas upes dabas un kultūras vēsturi digitālā un visiem saprotamā veidā, īpaši piesaistot jaunās paaudzes tūristus.

http://visitaizkraukle.lv/aktualitates/daugavas-laivinieka-stasts-jaunajos-stendos

10. ZE RUNRARO

Vai esi apmeklējis Bausku vai Smilteni? Projekta “Kultūrvēstures mantojums: iespēja tūrisma pakalpojumu attīstībai / ZE RUNRARO” mērķis ir veicināt tūrisma objektu atpazīstamību un attīstīt ilgtspējīgu tūrismu.

Bauskas novadā aicinām apmeklēt Mežotnes pilskalnu un baznīcas, Smiltenes novadā - Raunas viduslaiku pili.

Projektā tiek plānotas vairākas aktivitātes un pasākumi:

- aprīkojuma iegāde Mežotnes baznīcai un Raunas viduslaiku pilij,
- jaunu tūrisma produktu izveide – digitālā ekspozīcija “Mežotnes pilskalna dārgumi un arheoloģisko senlietu izstādes izveide Raunas viduslaiku pilī,
- 2 jaunu kultūras tūrisma pasākumu organizēšana,
- apmācības par interaktīvu ekspozīciju izveidi,
- pieredzes apmaiņa tūrisma jomu speciālistiem.

Projekta aktivitāšu īstenošanas laiks: 16.04.2023. – 15.11.2023. (7 mēneši)

Uzzini vairāk: **https://www.zemgale.lv/lv/projekts/kulturvestures-mantojums-iespeja-turisma-pakalpojumu-attistibai**

11. Elejas muižas parks un Elejas izstāžu zāle

Vai vēlies iejusties ainavu arhitekta profesijā? Apmeklē Elejas muižas parku un Elejas izstāžu zāles ekspozīciju “Elejas muižas skatpunkti”. Ekspozīcijā uzzināsi par Elejas muižas kompleksu un tā attīstībā svarīgajiem cilvēkiem. Ekspozīcijas centrālais objekts ir restaurēta vainagsija, kas ir saglabājusies no Elejas muižas apbūvē piederošā Tējas namiņa jumta konstrukcijas. Ekspozīcijas pamatideja ir dažādi skatpunkti un dažādas perspektīvas, kas kopā veido “lielo bildi”. Ekspozīcijā varēsiet mācīties par Elejas muižas parka vēsturi un esošo floru un faunu, kā arī par Elejas muižas vēsturi. Mazajā zālē uzsvars tiek likts uz Elejas muižas parka ainavu arhitekta G. Hūfalta dzīvi un radošo darbību, ļaujot arī apmeklētājiem iejusties ainavu arhitekta profesijā. Izstāžu zāle ir celta ar Interreg V-A Latvijas-Lietuvas sadarbības programmas 2014.-2020.gadam atbalstu, bet ekspozīcija tika iekārtota par pašvaldības finansējumu

Uzzini vairāk: **https://visit.jelgava.lv/lv/apskates-objekti/muzeji-un-ekspozicijas/item/5260-elejas-izstazu-zales-ekspozicija-elejas-muizas-skatpunkti**

Foto: Reinis Hofmanis

12. Airītes stacija

Vai esi kādreiz aizdomājies par to, kā būtu atrasties dzelzceļa stacijā trīsdesmito gadu laikā? Airītes dzelzceļa stacija ir sabiedrībai atvērts industriālā mantojuma objekts, kas tiek atjaunots un saglabāts iespējami tuvu oriģinālam, ar autentisku trīsdesmito gadu noskaņu. Airītes staciju ar iepriekšēju pieteikšanos var apmeklēt vēl novembrī, bet, ja tas neizdodas, ir iespējams izpētīt virtuālo tūri: **https://airite.lv/#Galerija**

Stacija tika celta 1935. gadā, tās projekta autors bija Artūrs Tramdahs. Stacija agrāk bija nozīmīgs eksporta centrs un apkārtnē dzīvojušo vairāki simti iedzīvotāji, bet kolektivizācijas rezultātā iedzīvotāju skaits dramatiski sarucis, pēdējais vilciens pieturējis 1993. gadā. Airītes dzelzceļa stacijā ir izveidota ekspozīcija, pateicoties projektam "Industriālais mantojums", kas realizēts Interreg Igaunijas-Latvijas sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros. Ekspozīcija ir veltīta Liepājas – Glūdas dzelzceļa līnijas vēsturei, cilvēkiem un notikumiem ap to, kā arī Airītes stacijai, tās cilvēkstāstiem un arhitektam Artūram Tramdaham. Visa ekspozīcija veidota tā, lai visam varētu pieskarties, kā arī izpētīt un iepazīt. Izstāde noteikti būtu saistoša dzelzceļa entuziastiem, novadpētniekiem un visu vecumu bērniem. Izstādē var uzzinātu daudz jauna par novada vēsturi, dzelzceļu un drošību tā tuvumā.

Uzzini vairāk: **https://airite.lv/**

https://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/airites-dzelzcela-stacija

Rakstā izmantoti foto, video un publikācijas par un no Interreg projektiem.

Interreg jaunumi Latvijā tiek publicēti mājas lapā interreg.lv un **Facebook**, kā arī videostāsti mūsu YouTube kanālā **Interreg Latvija**

Rakstu sagatavoja:

Anna Holberga

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas

Attīstības instrumentu departamenta

Teritoriālās sadarbības nodaļas

Vecākā eksperte